

[Grethe Philip.]

det sandsynligt, at nogle unge vil føle sig tilskyndet til at udskyde ægteskabet, men jeg tror ikke, det bliver ret mange; det vil stadig ikke være nogen ønsketilværelse at være ugift mor med al den risiko, der ligger heri. Jeg er principielt heller ikke så bange for en udvidet støtte, der ikke gælder samtlige mødre, men specielt de enlige. Som gruppe betragtet er og bliver de enlige mødre et særlig truet udsnit af befolkningen, og familieministeren skal ikke have utak for særlig at have opmærksomheden rettet mod denne gruppe, der så ofte af socialpolitikere og sociologer fremhæves som hørende til de svagest stillede i samfundet. Når det fra visse sider undertiden fremholdes, at hvad vi skal gøre for de enlige mødre, skal vi også gøre for samtlige mødre, så er det en tale, der i mine øren klinger nok så hul. Vi ved jo nemlig kun alt for godt, at der ikke er økonomiske muligheder inden for en overskuelig årække for f. eks. at gennemføre en klækkelig forhøjelse af børnetilskuddet til samtlige småbørn. Hvor tiltalende det end er som et langtidsmål, er tanken om en gennemførelse heraf ikke så realistisk på kort tid, at det bør hindre en støtte til enlige mødre; det ville heller ikke være realistisk at tænke sig, at samtlige mødre skulle være berettiget til en ydelse som den her påtænkte i 4 måneder efter fødslen.

For mig at se er den værste anke imod lovforslaget, at man ikke samtidig sikrer en tilsvarende støtte som den, der her tilbydes de enlige mødre, til gruppen af tilsvarende svagt stillede gifte mødre. Jeg tænker her bl. a. på den purunge læringshustru, der ikke har haft tilstrækkelig lang tilknytning til arbejdsmarkedet til at blive berettiget til barseldagpenge efter de almindelige regler. Vi må i udvalget nøje drøfte, hvilke hjælpemuligheder der står åbne for de gifte svagtstillede mødre af forskellige kategorier, set i lys af dette lovforslag.

Et andet principielt problem, der rejses i forbindelse med lovforslaget, er spørgsmålet om retsprincip eller skønprincip ved hjælpens ydelse. Retsprincippet har unægtelig mange fordele, både i retning af lettere administration og mere ensartet sagsbehandling, således som vi ofte tidligere ved

forskellige lejligheder fra mit partis side har gjort gældende. Man må vel også sige, at netop disse sager ikke egner sig for skøn, hvis skønnet skal udøves ude i småkommunerne. Men har der alligevel ikke sideløbende med retsprincippet indsneget sig et vist mål af skøn i lovforslaget? Jeg tænker på lovforslagets nr. 4, hvorefter retten til at modtage den omtalte ydelse er betinget af, at moderen følger eventuelle anvisninger fra et revalideringscenter eller et arbejdsanvisningskontor. Det fremgår ikke klart af bemærkningerne til lovforslaget, om anvisningen, som hun skal følge som forudsætning for at få hjælpen, f. eks. kan bestå i at påtage sig deltidsarbejde inden for de første 4 måneder efter fødslen, eller om det kun drejer sig om anvisninger for tiden derefter. Hvad jeg her ønsker at kommentere, er ikke det mere eller mindre ønskelige i, at en enlig moder går hurtigt i arbejde, men blot, at det står uklart, om der er tale om et rent retsprincip for ydelse af den økonomiske støtte i efterbarseltiden.

Ved lovforslaget indfører man i realiteten en barselhvileperiode på 4 måneder efter fødslen for enlige mødre, det vil altså sige en længere periode end for nogen anden gruppe kvinder. Jeg forstår, at der blandt de sagkyndige er delte meninger om, hvorvidt det nu netop for de enlige mødre er ønskeligt at give en så lang barselhvile. Under alle omstændigheder finder jeg det betænkeligt, at den her omtalte barselhvile udelukkende går på tiden efter fødslen, når vi tager i betragtning, at der netop blandt de ugifte mødre er særlig mange for tidlige fødsler og dødfødsler og vi jo ellers i adskillige af vore barselhviler regler opererer med muligheder for at tage en del af barselhvileperioden før barslen.

Lovforslaget rejser en række tvivlsspørgsmål. Det gælder f. eks. bestemmelserne set i relation til anden lovgivning. Jeg kan blot nævne spørgsmålet om, hvorvidt der vil være adgang til først fuldt ud at udnytte funktionærlovens regler om at tage barselhvile i 3 måneder før og 2 måneder efter fødslen for senere at følge op med yderligere 2 måneder efter denne lov. Er det meningen, og i så fald: er det rimeligt?

Som loven er formuleret, vil den give en fordel til den ugifte moder, der vel bor sammen med den formodede fader, men hvor